

Εκείνο που έχουν κοινό η ποίηση και η ουτοπική εξέγερση είναι η ριζοσπαστική επικαιρότητα, η άρνηση των σκοπιμοτήτων, είναι η πραγμάτωση της επιθυμίας που δεν εξορκίζεται πλέον με την παραπομπή της σε μία μελλοντική απελευθέρωση, αλλά απαιτείται εδώ και τώρα, αυτοστιγμεί, ακόμα και μέσα στην ενόρμηση θανάτου της, μέσα σε μία ριζοσπαστική λογιστική ζωής και θανάτου. Αυτή είναι η απόλαυση, αυτή είναι η πραγματική επανάσταση, που δεν έχει τίποτε να κάνει με τις πολιτικές συναλλαγματικές της μαρξιστικής επανάστασης.

Αντίθετα με την μαρξιστική ανάλυση που θέτει τον άνθρωπο ως αποστερημένο, ως αλλοτριωμένο, και τον παραπέμπει μετά σε έναν συνολικό άνθρωπο, σε έναν συνολικό Άλλον, ο οποίος είναι ο μελλοντικός Λόγος του (ουτοπικός, εδώ με την κακή έννοια του όρου) και τάσσει τον άνθρωπο σε ένα πρόταγμα ολοκλήρωσης, η ουτοπία δεν γνωρίζει καν από την πλευρά της την έννοια της αλλοτρίωσης, αλλ' **αντιθέτως** θεωρεί ότι κάθε άνθρωπος, κάθε κοινωνία είναι κιόλας ολάκερη εδώ, σε κάθε κοινωνική στιγμή, μέσα στην συμβολική της επιτακτικότητα. Ο μαρξισμός αναλύει ακόμα και την εξέγερση ή την κίνηση της κοινωνίας, μόνο πίσω από τις γραμμές της δικής του επανάστασης, σαν μία πραγματικότητα στον δρόμο της ωρίμανσης. Ένα ρατσισμός της τελειότητας, του τελειωτικού σταδίου του λόγου, που ξαποστέλνει οτιδήποτε άλλο στο κενό των ξεπερασμένων πραγμάτων...

...Τι παράλογο να ισχυρίζεται κανείς πως οι άνθρωποι είναι «άλλοι» και να προσπαθεί να τους πείσει πως ο πιο διακαής τους πόθος είναι να ξαναγίνουν «ο εαυτός τους»! Κάθε άνθρωπος είναι εδώ και ακέραιος στην κάθε στιγμή. Ο Κουρντρόυ, οι Λουδίτες, ο Ρεμπώ, οι Κομμουνάροι, ο κόσμος των άγριων απεργιών, εκείνος του Μάη του '68: δεν είναι η επανάσταση που μιλάει πίσω απ' αυτούς, αυτοί οι ίδιοι είναι η επανάσταση. Δεν πρόκειται για μεταφορικές έννοιες, η φωνή τους είναι συμβολική και δεν αποβλέπει σε καμμία ουσία υπό μεταφορά. Αποτελούν μία φωνή πριν την Ιστορία, πριν την Πολιτική, πριν την Αλήθεια, μία φωνή πριν τον διαχωρισμό και την μέλλουσα ολότητα, η μοναδική φωνή που, μιλώντας για τον κόσμο ως μη διαχωρισμένο, τον επαναστατικοποιεί αληθινά.

Δεν υπάρχει εφικτό ή ανέφικτο. **Η ουτοπία είναι εδώ, μέσα σε όλη την ενέργεια που ορθώνεται ενάντια στην πολιτική οικονομία. Αυτή όμως η ουτοπική βία δεν συσσωρεύεται, αλλά χάνεται. Δεν επιθυμεί άλλωστε να συσσωρευθεί όπως η οικονομική αξία, μήπως και καταργήσει τον θάνατο. Ούτε θέλει ποτέ την εξουσία. Ο εγκλεισμός εκείνων που υφίστανται την εκμετάλλευση μέσα στην μοναδική ιστορική δυνατότητα να πάρουν την εξουσία, αποδείχθηκε η χειρότερη έως σήμερα εκτροπή της επανάστασης. Βλέπουμε εδώ το πόσο βαθιά έχουν τα αξιώματα της πολιτικής οικονομίας υπονομεύσει, το πόσο έχουν περιχαρακώσει και εκτρέψει την επαναστατική προοπτική. Αντίθετα, η ουτοπία θέλει μία φωνή ενάντια στην εξουσία και ενάντια στην αρχή της πραγματικότητας, η οποία δεν είναι παρά απλώς το φάντασμα του συστήματος και της απεριόριστης αναπαραγωγής του. Δεν θέλει παρά μία φωνή, για να χαθεί μέσα της. (Jean Baudrillard, «Le miroir de la production», Paris 1973)**

«Δεν είναι επομένως παράξενο που οι μαθητές, απ' την παιδική τους ηλικία, ξεκινούν χωρίς δυσκολίες και με ενθουσιασμό απ' την Απόλυτη Γνώση της πληροφορικής, ενώ αγνοούν όλο και περισσότερο την ανάγνωση, που απαιτεί αληθινή κρίση σε όλη την έκταση του κειμένου κι επιπλέον είναι η μόνη που μπορεί να διευκολύνει την πρόσβαση στην τεράστια προθεαματική ανθρώπινη εμπειρία. Διότι η συζήτηση σχεδόν πέθανε, και σε λίγο θα πεθάνουν και πολλοί από εκείνους που ήξεραν να μιλάνε. **Το άτομο, που αυτή η άγωνα θεαματική σκέψη το έχει σημαδέψει πιο βαθιά απ' οποιοδήποτε άλλο στοιχείο της διαμόρφωσής του, τίθεται έτσι εξαρχής στην υπηρεσία της κατεστημένης τάξης πραγμάτων**, ενώ η υποκειμενική του πρόθεση μπορεί να ήταν εντελώς αντίθετη με μια τέτοια κατάληξη. Στην ουσία, **θα μεταχειριστεί την γλώσσα του Θεάματος, γιατί απλώς αυτή είναι η μόνη που του είναι οικεία: αυτή με την οποία του έμαθαν να μιλάει**. Αναμφίβολα θα επιδιώξει να φανεί εχθρός της ρητορικής του Θεάματος, αλλά θα χρησιμοποιήσει το συντακτικό του. Είναι ένα από τα σπουδαιότερα σημεία της επιτυχίας που έχει σημειώσει η θεαματική κυριαρχία. Η τόσο γρήγορη εξαφάνιση του προϋπάρχοντος λεξιλογίου δεν είναι παρά μια στιγμή αυτής της επιχείρησης. Αυτήν εξυπηρετεί [...]

Γνωρίζουμε ασφαλώς ότι η ιστορία εμφανίστηκε στην Ελλάδα μαζί με την δημοκρατία. Μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι χάθηκε απ' τον κόσμο μαζί με την τελευταία [...]

» (G. Debord, *Σχόλια επάνω στην Κοινωνία του Θεάματος*)

«Πρώτα απ' όλα, οφείλω να αποκρούσω τον πιο ψευδή απ' όλους τους μύθους, σύμφωνα με τον οποίο είμαι ένα είδος θεωρητικού των επαναστάσεων. Δείχνουν να πιστεύουν, εδώ που τα λέμε, τα ανθρώπια, ότι παίρνω τα πράγματα από την θεωρητική τους πλευρά, ότι είμαι ένας κατασκευαστής θεωρίας, ενός σοφού οικοδομήματος στο οποίο μπορεί κάποιος να πάει να κατοικήσει από την στιγμή που ξέρει την διεύθυνσή του και του οποίου θα μπορούσε μάλιστα, ίσως δέκα χρόνια αργότερα, να τροποποιήσει λιγάκι έναν - δυο ορόφους, μετατοπίζοντας τρεις κόλλες χαρτί, ώστε να φθάσει στην οριστική τελειότητα της θεωρίας που θα επέφερε την δική του λύτρωση.

Οι θεωρίες όμως δεν φτιάχνονται παρά για να πεθαίνουν μέσα στον πόλεμο του χρόνου: είναι πολεμικές μονάδες, ισχυρές ή όχι, που πρέπει να τις ρίξεις στην μάχη την κατάλληλη στιγμή και, όποιες και αν είναι οι υπεροχές ή οι ανεπάρκειές τους, δεν μπορείς να χρησιμοποιήσεις παρά εκείνες μόνον που είναι διαθέσιμες. Οι θεωρίες πρέπει συνεπώς να αντικαθίστανται, επειδή

οι αποφασιστικές τους νίκες τους προκαλούν φθορά πολύ περισσότερο από όσο οι επιμέρους ήττες τους, γι' αυτό και καμμία ζωντανή εποχή δεν είχε ως αφετηρία της μια θεωρία». (Guy Debord, «In girum imus nocte et consumimur igni»)

- **Το θέαμα** δεν είναι σύνολο εικόνων, αλλά **κοινωνική σχέση ανάμεσα σε πρόσωπα, διαμεσολαβούμενη από τις εικόνες.**

- Δεν μπορούμε να αντιπαραθέσουμε αφηρημένα το θέαμα στην πραγματική κοινωνική δραστηριότητα· ο διχασμός αυτός είναι κι ίδιος διχασμένος. Το θέαμα, που αντιστρέφει το πραγματικό, είναι προϊόν πραγματικό. Ταυτόχρονα, η παρατήρηση του θεάματος κατακυριεύει υλικά τη βιωμένη πραγματικότητα, η οποία αναπλάθει μέσα της τη θεαματική τάξη πραγμάτων, επιδοκιμάζοντάς την. Η αντικειμενική πραγματικότητα παρευρίσκεται και στις δύο πλευρές. Κάθε έννοια που ορίζεται με τον τρόπο αυτό, έχει σα βάση της μόνο το πέρασμά της στο αντίθετό της: η **πραγματικότητα αναδύεται μες στο θέαμα, το δε θέαμα είναι πραγματικό.** Η αμοιβαία αυτή αλλοτρίωση είναι η ουσία και συνάμα το στήριγμα της υπάρχουσας κοινωνίας.

- Μέσα στον **αντεστραμμένο**, στην πραγματικότητα, κόσμο, **το αληθινό είναι μια στιγμή του ψεύτικου.**

- Το θέαμα παρουσιάζεται **σα μια τεράστια θετικότητα, αδιαφιλονίκητη κι απρόσιτη.** Δε λέει τίποτα περισσότερο από ότι "αυτό που φαίνεται είναι καλό, αυτό που είναι καλό φαίνεται." Η στάση που απαιτεί, αξιωματικά, είναι τούτη η **παθητική αποδοχή**, που την έχει κιάλας κατακτήσει στην πραγματικότητα, με τον τρόπο του να εμφανίζεται **δίχως αντίλογο** με το μονοπώλιο της εμφάνισης που κατέχει.

- Η κοινωνία που στηρίζεται στη σύγχρονη βιομηχανία δεν είναι συμπτωματικά ή επιδερμικά θεαματική, είναι κατ' ουσίαν θεαματιστική. Μες στο θέαμα, εικόνα της κρατούσας οικονομίας, ο στόχος δεν είναι τίποτα, η ανάπτυξη είναι το παν. **Το θέαμα δεν θέλει να καταλήξει σε τίποτ' άλλο πέρα από τον ίδιο του τον εαυτό.**

- **Το θέαμα υποτάσσει τους ζωντανούς ανθρώπους, στον βαθμό που τους έχει πλήρως υποτάξει η οικονομία.** Δεν είναι τίποτα άλλο από την **οικονομία που αναπτύσσεται για τον εαυτό της.** Είναι το πιστό εξ ανακλάσεως είδωλο της παραγωγής των πραγμάτων, κι ο παραπαιστικός εξαντικειμενισμός των παραγωγών.

- Στο μέτρο που η κοινωνία ονειρεύεται την αναγκαιότητα, γίνεται αναγκαίο το όνειρο. **Το θέαμα είναι ο εφιιάλτης της αλυσοδεμένης σύγχρονης κοινωνίας, που σε τελευταία ανάλυση εκφράζει μόνο την επιθυμία της να κοιμηθεί. Το θέαμα είναι ο φύλακας του ύπνου αυτού.**

- **Το θέαμα είναι η αγόρευση της τωρινής τάξης πραγμάτων με θέμα τον ίδιο της τον εαυτό, που δεν επιτρέπει παρέμβαση, ο εγκωμιαστικός της μονόλογος.** Είναι η αυτοπροσωγραφία της εξουσίας, την εποχή που αυτή διαχειρίζεται κατά τρόπο ολοκληρωτικό τις συνθήκες ύπαρξης. **Η φетиχιστική εμφάνιση καθαρής αντικειμενικότητας στις θεαματικές σχέσεις, κρύβει τον χαρακτήρα τους σαν σχέσεων ανάμεσα σε ανθρώπους κι ανάμεσα σε τάξεις: μια δεύτερη φύση φαίνεται πως κυριαρχεί με τους αδυσώπητους νόμους της το περιβάλλον μας.** Το θέαμα, όμως, δεν είναι το αναγκαίο αυτό προϊόν της τεχνικής ανάπτυξης η οποία αντικρίζεται σαν φυσική ανάπτυξη. Η κοινωνία του θεάματος είναι, απεναντίας, η μορφή που διαλέγει εκείνη το τεχνικό της περιεχόμενο. Αν το θέαμα, παρμένο με την στενή έννοια των "μέσων μαζικής επικοινωνίας", που αποτελούν την εντυπωσιακότερη επιφανειακή του έκφανση, μπορεί να φανεί ότι κυριεύει την κοινωνία σαν μια απλή χρήση οργάνων, θα πρέπει να συμπληρώσουμε ότι η χρήση αυτή δεν είναι στην πραγματικότητα διόλου ουδέτερη, αλλά είναι η χρήση που προσιδιάζει στη συνολική αυτοκίνηση της κοινωνίας. Αν οι κοινωνικές ανάγκες της εποχής κατά την οποία αναπτύσσονται τέτοιου είδους τεχνικές δεν μπορούν να βρουν ικανοποίηση παρά μόνο με τη διαμεσολάβηση των τεχνικών αυτών, αν η διοίκηση της κοινωνίας αυτής καθώς κι όλες οι επαφές μεταξύ των ανθρώπων δεν μπορούν πια να διενεργηθούν παρά μόνο με ενδιάμεσο την ισχύ αυτής της αυτοστιγμεί γενόμενης επικοινωνίας, ο λόγος για τούτο είναι ότι η "επικοινωνία" αυτή είναι ουσιαστικά **μονόπλευρη**· για τούτο, η συγκέντρωσή της, φτάνει να συσσωρεύει στα χέρια της διοίκησης του υπάρχοντος συστήματος τα μέσα που της επιτρέπουν να εξακολουθήσει την καθορισμένη αυτή διοίκηση. Το γενικευμένο σχίσμα του θεάματος είναι **αξεχώριστο από το σύγχρονο κράτος**, δηλαδή από τη γενική μορφή του σχίσματος μες στην κοινωνία, προϊόν του καταμερισμού της κοινωνικής εργασίας και όργανο της ταξικής κυριαρχίας. (G. Debord, *Η Κοινωνία του Θεάματος*)

